

โนราร่วมสมัยในการแสดง ชุด ครู

ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์

บทคัดย่อ

ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์ (2557) โนราร่วมสมัยในการแสดง ชุดครู งานคอนเสิร์ตสานสัมพันธ์ไทย - จีน ครั้งที่ 6 ณ ประเทศจีน

การศึกษางานวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง โนราร่วมสมัย ในการแสดงชุดครู งานคอนเสิร์ตสานสัมพันธ์ไทย - จีน ครั้งที่ 6 ณ ประเทศจีน โดยสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ เป็นการวิจัยสร้างสรรค์เชิงปฏิบัติการ มีจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการใช้ศิลปะการแสดงโนรา ในการแสดงร่วมสมัย ชุดครู
2. ศึกษาเอกลักษณ์ของงานสร้างสรรค์ที่สื่อถึงความสัมพันธ์ไทย - จีน

จากการศึกษาพบว่า ศิลปะการแสดงโนราที่นำมาใช้ในการแสดงร่วมสมัยกับชุดครูนี้มี 2 รูปแบบ คือ การใช้กระบวนการร้องรำและการใช้ทักษะการบรรเลงดนตรี กระบวนการร้องใช้บทสรรเสริญครูเพื่อให้นักเต้นร่วมสมัยแสดงวิธีการนุ่งโจงกระเบน สื่อถึงการเริ่มฝึกหัดศิลปะการแสดงทุกประเภทต้องรำลึกถึงคุณครู กระบวนการรำใช้แสดง 3 ครั้ง ช่วงที่ 1 แสดงการรำบทประณม ท่านกแขกเต้า ใช้ดนตรีโนราบรรเลงนำ ช่วงที่ 2 แสดงการรำท่าบทใช้ดนตรีพิณบรรเลงนำ ช่วงที่ 3 แสดงการรำท่าพิเศษ โดยการด้นท่ากับดนตรีทุกชิ้นที่บรรเลงพร้อมกัน คือ ทับ กลอง ปี่ ชลุ่ย พิณ กลองใหญ่ และซอสามสาย การบรรเลงดนตรีโนรา นักดนตรีแสดงทักษะความชำนาญ บรรเลงทับและกลอง พร้อมกันในช่วงการแสดงที่ 1

เอกลักษณ์สำคัญที่สื่อถึงความสัมพันธ์ไทย - จีน ครั้งที่ 6 คือ การใช้กลองจีน ขนาดใหญ่ 3 ใบ บรรเลงโดยคนไทย การใช้นักดนตรีสิงคโปร์ บรรเลง ดนตรีพิณของจีนสอดคล้องกับกระบวนการโนรา การแต่งกายของนักเต้นร่วมสมัยและนักดนตรีตีกลอง ใช้ลวดลายเสื้อผ้ารูปมังกรสีแดง การแสดงร่วมสมัยชุดครู ใช้นักแสดงผู้ชายทั้งหมดที่สามารถสร้างความนุ่มนวลอ่อนหวาน แข็งแรง ตื่นเต้น ครอบคลุมอยู่ในการแสดงอย่างลงตัว ภายในเวลา 4 นาที

Abstract

Thammanit Nikhonrat (2014) Contemporary Nora Dance Performance, Master Series, the 6th Thailand - China Relations Concert held in China.

The research on creative work on Contemporary Nora Dance Performance, Master Series, the 6th Thailand - China Relations Concert, conducted by Chulabhorn Research Institute, aimed at the following.

1. Study on the use of Nora performing arts in performing the contemporary dance performance in the Master Series.
2. Study the identity of creative works conveying the spirit of relationships between Thailand and China.

The findings of the study show that Nora performing art applied in the contemporary dance performance - Master Series consists of two major formats: The application of singing process and accompanied music performance. The singing process utilizes the songs praising the masters allowing contemporary dancers to show how a loincloth is worn. This is intended to inform the audiences that the training for all types of the performing arts is required to pay tribute to all the teachers. The dance process requires three sequences : (1) the primary dance is performed with '*NokKhaektao*' dance style with the accompanying music performance; (2) *RamThamBot* is the showing off the ability to interpret the lyrics into a dance movement, with a prelude music by a Chinese instrument, *Pipa*; (3) specific dance styles are performed with the execution of the dance movements harmoniously in tune with musical rhythms played simultaneously by such instruments as drums, pipes, flutes, *Pipas*, large drums, three - stringed fiddles. Skillful musicians play the drums (*Thab and Klong*) simultaneously during the show in the first sequence.

The identity that conveys a relationship between Thailand and China in the 6th Thailand - China Relations Concert is reflected in the use of 3 large Chinese drums played by Thai musicians, the *Pipas* played by Singaporean musicians, the harmonious dance performance by Thai Nora dancers, the

contemporary costumes worn by the dancers and musician drummers wearing red dragon patterned costumes. The Master Series contemporary dance performance is performed exclusively by male performers who are able to show off their talents with elegance yet with agility of dancing movements providing excitement throughout the show which ends in less than four minutes.

ศิลปะการแสดงที่เกิดจากการสืบทอดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทุกคนในอารยประเทศทั่วโลก ล้วนเกิดจากความซาบซึ้ง ความประทับใจและความอึดเฝ้านในศิลปะที่มีอยู่ในตัวศิลปินแต่ละคนเมื่อเกิดการปลูกฝังที่เต็มเปี่ยมและเข้าใจในศิลปะนี้้อย่างลึกซึ้งย้อมที่จะสร้างศิลปะการแสดงออกมาได้อย่างงดงามตลอดเวลาไม่รู้จักจบถึงแม้จะปะทะกับศิลปะการแสดงแขนงอื่นๆ ที่มีใช้เครือข่ายเดียวกับศิลปะการแสดงของตนเอง แต่เมื่อมาอยู่ในโลกแห่งศิลปะการแสดงแล้ว ศิลปะของศิลปินทุกคนย่อมมีการปรับเปลี่ยนให้ร่วมสมัย เพื่อความสวยงามลงตัวที่จะสร้างความสุขศิลปะเพื่อมวลมนุษยาร่วมกัน

ความสำคัญของงานศิลปะโนราร่วมสมัย

การแสดงทางวัฒนธรรมของไทยในการนำไปเผยแพร่ ณ งานสายสัมพันธ์สองแผ่นดิน ไทย - จีน ครั้งที่ 6 ณ กรุงปักกิ่ง หังโจวและเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน ในระหว่างวันที่ 14 - 21 ธันวาคม 2556 โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงเป็นผู้นำศิลปะการแสดงหลากหลายและสวยงามของไทยไปแสดงร่วมกับการบรรเลงดนตรีวงเครื่องของพระองค์ ได้แก่ การแสดงดังต่อไปนี้

1. ระบำสักการะเทวราช
2. ราวายพระพร
3. การแสดงชุดสตรีระไทย
4. การแสดงร่วมสมัยชุดครู

ความสวยงามของการแสดงทางวัฒนธรรมของไทยดังกล่าว นั้น จะมี 2 รูปแบบ คือ การแสดงนาฏศิลป์ไทยแบบดั้งเดิมและการแสดงร่วมสมัยจากศิลปะการแสดงดั้งเดิมพิจารณาได้จากภาพต่อไปนี้

ระบำสักการะเทวราช การรำถวายพระพร

(ภาพโดย : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2556)

การรำถวายพระพร

(ภาพโดย : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2556)

การแสดงชุดสรีระไทย

(ภาพโดย : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2556)

การแสดงร่วมสมัย ชุดครู

(ภาพโดย : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2556)

การแสดงร่วมสมัยชุดครู ซึ่งเป็น 1 ใน 4 ของชุดการแสดงที่แปลกใหม่ มีรายละเอียดแนวคิด วิธีการแสดงที่น่าสนใจ สามารถศึกษาจากกระบวนการสร้างงานที่สำคัญ ดังนี้

การแสดงร่วมสมัยชุดครู เป็นการนำศิลปินที่มีความเชี่ยวชาญมีฝีมือในระดับครูมาสร้างงานศิลปะร่วมกัน เมื่อเหล่าครูมีพื้นที่และเวลาที่สร้างงานศิลปะร่วมกัน ย่อมที่จะสร้างงานชิ้นนั้นให้เกิดความสวยงาม ความสมดุลและมีความสมบูรณ์แบบ เมื่อแสดงออกมาจะเป็นที่ชื่นชอบของผู้ที่พบเห็นทุกครั้ง การแสดงร่วมสมัยชุดครูจะมีศิลปินอาวุโสที่เป็นผู้คอยชี้แนะแนวทางที่จะสร้างสรรค์ไปด้วยกันคือ คุณภัทราวดี มีชูธน ซึ่งเป็นนักแสดงและดาราภาพยนตร์อาวุโสที่มีชื่อเสียงของเมืองไทย เป็นผู้วางแนวคิดของการแสดงสร้างสรรค์ คุณภัทราวดี มีชูธนไม่ได้ตั้งศิลปินแขนงต่างๆ มาได้อย่างง่ายดาย ถ้าหากไม่รู้จักและเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศิลปะของศิลปินแต่ละคน เช่น

ศิลปินและผู้กำกับการแสดงชุคครู
(ภาพโดย: พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

1. อาจารย์อนันท์ นาคคง

ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีโอเชียนาเคนย์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร และ ผู้สร้างสรรค์ดนตรีร่วมสมัยวงกอไฟซึ่งทำงานกับ คุณภัทราวดี มีชูธน มาโดยตลอด

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธรรมนิษฐ์ นิคมรัตน์

ศิลปินโนราจากมหาวิทยาลัยทักษิณสงขลาศิษย์โนราสาโรช นาคะวิโรจน์ ครูโนรา ซึ่งมีชื่อเสียงของภาคใต้ซึ่งเป็นศิลปินโนราที่ คุณภัทราวดี มีชูธน นำมาเผยแพร่ให้คนภาคกลางได้รู้จักอยู่เป็นประจำ

3. คุณมานพ มีจรัส

ศิลปินรางวัลศิลปาธรนักเต้นและเคลื่อนไหวร่างกายที่มีชื่อเสียงและมีผลงานในหลายๆ ประเทศ และเป็นผู้เชี่ยวชาญประจำโรงละครภัทราวดี เอียร์เตอร์

4. คุณณภัทรลักษณ์ มิตรธีรโรจน์

ศิลปินดาราละครโทรทัศน์และนักแสดงภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย และมีความเชี่ยวชาญในการตีกลอง ขนาดใหญ่ เป็นศิษย์ของ คุณภัทราวดี มีชูธน

5. ดร. ไข่มอล ว่อง

ศิลปินดนตรีฝีมือของประเทศจีนเป็นผู้เชี่ยวชาญการบรรเลงดนตรีจีนในประเทศสิงคโปร์

6. นายราชศักดิ์ เรืองใจ

ศิลปินดนตรีไทยร่วมสมัยจากคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยร่วมสมัยกับศิลปินไทยในกรุงเทพมหานครและต่างประเทศ

7. นายวิระเดช ทองคำ

ศิลปินดนตรีโนราในระดับเยาวชนมีประสบการณ์ด้านบรรเลงดนตรีโนราในประเทศและต่างประเทศ และเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดพื้นบ้านภาคใต้ รางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ของกระทรวงวัฒนธรรม ปี พ.ศ. 2553

8. นายกิตติภพ ประแก้ว

ศิลปินดนตรีโนราในระดับเยาวชนมีประสบการณ์ด้านบรรเลงดนตรีโนราในประเทศและเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดพื้นบ้านภาคใต้ รางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ของกระทรวงวัฒนธรรม ปี พ.ศ. 2553 และ 2557

9. นายอภินันท์ ตรีชั้น

ศิลปินดนตรีประเภทกลองระดับเยาวชนของโรงเรียนการแสดงภัทราวดีมัธยมศึกษาหัวหิน มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีกับศิลปินที่มีชื่อเสียงของเมืองไทย

10. นายภัทรกร ภัทรนาวิก

ศิลปินดนตรีประเภทกลอง ระดับเยาวชนของโรงเรียน การแสดงภัทราวดีมัธยมศึกษาหัวหิน มีประสบการณ์ในการแสดงและบรรเลงดนตรีกับศิลปินที่มีชื่อเสียงของเมืองไทย

ศิลปินทั้งสิบคนได้รับการติดต่อร่วมงานในด้านดนตรีและการแสดงเพื่อมาสร้างสรรค์งานโดยการประสานของคุณปิยะธิดา มิตรธีระโรจน์ ศิลปินและดาราละครโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียงของไทยในปัจจุบัน นอกจากนี้ศิลปินทั้งสิบคนล้วนเคยได้ร่วมกันสร้างสรรค์งานการแสดงกับคุณภัทราวดี มีชูธน อยู่สม่ำเสมอในงานเทศกาลต่างๆ แล้วแต่โอกาสและความเหมาะสมของงานแต่ละประเภท ที่สามารถดึงเครือข่ายทั้งสิบคนมาร่วมงานได้ ดังนั้นเมื่อมีแนวความคิดสร้างงานสำคัญเช่นการจัดการแสดงร่วมสมัยชื่อ ชุดครุเพื่อที่จะไปแสดงที่ประเทศจีนจึงสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เพราะศิลปินแต่ละคนจะรู้จักและเคารพคุณภัทราวดี มีชูธน มาโดยตลอด และคุณภัทราวดี มีชูธน จะเข้าใจบุคลิกและผลงานการแสดงของแต่ละคนเป็นอย่างดีเหมือนอยู่ในครอบครัวศิลปินเดียวกันดังนั้นเมื่อกำหนดการคัดเลือกแนวทางสร้างสรรค์ ก็จะเน้นโครงสร้างทักษะของศิลปินแต่ละคนที่ทำงานร่วมกันได้อย่างชัดเจนดังโครงสร้างต่อไปนี้

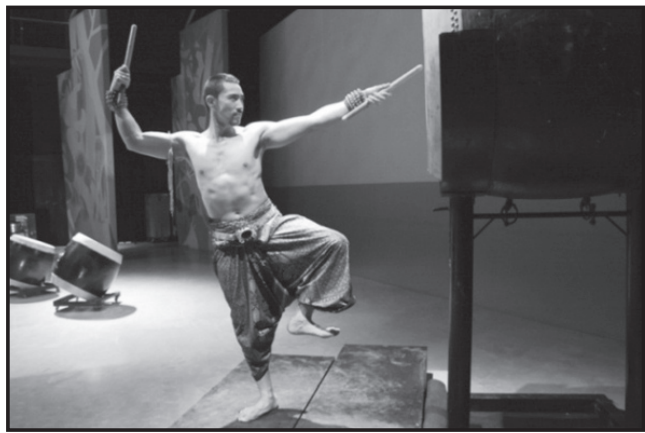
โหม่ง, ซอสามสาย บรรเลง
โดย อ.อนันท์ นาคคง

ปี่ บรรเลงโดย
นายกิตติภาพ ประแก้ว

กลอง, ทับ บรรเลงโดย
นายวิระเดช ทองคำ

อารมณ์และลีลาร่วมสมัยของการบรรเลงดนตรีโนรา
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

กลองใหญ่ บรรเลงโดย นายนกัศรัญชน มิตรธีรโรจน์
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

กลองเล็ก บรรเลงโดย
นายภัทรกร ภัทรนาวิก

กลองเล็ก บรรเลงโดย
นายอภินันท์ ตรีชั้น

อารมณและลีลาการตีกลองเล็ก
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ขลุ่ย บรรเลงโดย
นายราชศักดิ์ เรืองใจ

ฟิฟา บรรเลง
โดย ดร.ไข่มอล ว่อง

การสื่อสารอารมณ์ขลุ่ยกับฟิฟา
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

โนราห์ แสดงโดย
ผศ.ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์

นังผ้าโจงกระเบน
โดย นายมานพ มีจำรัส

การสื่อสารการแสดงโจงกระเบนร่วมสมัยกับโนราห์
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

แนวคิดและวิธีการสร้างสรรค์

จากแผนผังดังกล่าว องค์ความรู้ของศิลปะจากศิลปินแต่ละคนนั้นจะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง การวางแผนแนวความคิดของการแสดงจึงเป็นสิ่งสำคัญโดยมีแนวคิดการแสดง ดังนี้ คือการให้ความเคารพโนราห์ ถือว่าเป็นศิลปะการแสดงที่เก่าแก่และมีคุณค่าที่สามารถถ่ายทอดและปลูกฝังให้ทุกคนได้ศึกษาเรียนรู้จนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเมื่อมีความชำนาญก็จะถ่ายทอดออกมาได้อย่างสวยงาม สามารถปรับการแสดงให้กลมกลืนกับศิลปะแขนงอื่นๆ ได้อย่างลงตัวโดยสื่อสารออกมาในรูปแบบของการแสดงโนราห์กับการเต้นร่วมสมัย ซึ่งในความหมายครุโนราจะอบรมสั่งสอนลูกศิษย์ ตั้งแต่แรกเริ่มฝึกหัดนังผ้าโจงกระเบนกระทั่งมีความรู้ความสามารถในศิลปะการแสดงและสามารถใช้ความรู้ด้านการแสดงปรับตัวให้เกิดประโยชน์ในชีวิตศิลปินของตนเองได้

การทดลองการแสดงดังกล่าวใช้เวลาฝึกฝนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งหมด 3 ครั้ง การแสดงแต่ละครั้งจึงจะเกิดความสมบูรณ์แบบของความงดงามในศิลปะการแสดงที่ศิลปินทุกคนช่วยสร้างสรรค์แต่สำหรับศิลปะการแสดงโนราห์โดยปกติจะนำดนตรีพื้นบ้านมาร่วมแสดงแบบดั้งเดิมกับงานเทศกาลต่างๆ ของคุณภัทราวดี มีชูธน มิเคยทำการแสดงร่วมกับศิลปินดนตรีและนักแสดงทั้ง 9 คน ดังนั้นการศึกษาแนวทางการบรรเลงดนตรีร่วมสมัยของศิลปิน

แต่ละคนจึงต้องใช้เวลาเรียนรู้และเข้าใจให้รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้อารมณ์และความรู้สึกให้สอดคล้องกลมกลืนกับศิลปะการบรรเลงดนตรีแต่ละชิ้นในจังหวะต่างๆ การปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้เข้ากับเสียงดนตรีและจังหวะที่เกิดจากการผสมผสานกันระหว่างดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ ดนตรีภาคกลางและดนตรีจากประเทศจีน ซึ่งเป็นความรู้สึกลึกซึ้งที่จะปรับเปลี่ยนได้รวดเร็ว แต่เมื่อเปิดรับศิลปะในโลกกว้างแล้วจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนความรู้สึกไปในทางที่ดีร่วมกัน จึงเกิดความสุขในการแสดงเพื่อศิลปินร่วมสมัยด้วยกัน นอกจากนี้โนราจะต้องสื่ออารมณ์และความรู้สึกไปพร้อมๆ กับการเต้นร่วมสมัย ซึ่งเข้ามาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการแสดงซึ่งจะ ต้องแสดงให้เห็นสอดคล้องกลมกลืนกันอีกด้วยการสร้างสรรคการแสดงร่วมสมัยชุดครูซึ่งมีโนราเป็นองค์ประกอบสำคัญจึงมีรายละเอียดที่น่าสนใจดังนี้

1) การแสดงชุดครูครั้งที่ 1 วันที่ 4 - 5 สิงหาคม 2556

2) การแสดงชุดครูครั้งที่ 2 วันที่ 8 - 9 กันยายน 2556

3) การแสดงชุดครูครั้งที่ 3 วันที่ 13 ธันวาคม 2556

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละครั้ง มีทั้งปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นระยะๆ เพื่อความเหมาะสมของงานสามารถศึกษาได้จากกำหนดการ ดังนี้

การแสดงชุดครูครั้งที่ 1 เริ่มฝึกซ้อมและทดลองการแสดงที่โรงเรียนการแสดงภัทราวดีมัธยมศึกษา หัวหิน เมื่อวันที่ 4 - 5 สิงหาคม 2557 ใช้เวลา 2 วัน 2 คืน โดยแบ่งการแสดงออกเป็น 3 ช่วง

ช่วงที่ 1 การแสดงโนราและการแสดงโจงกระเบนร่วมสมัยแสดงร่วมกับการตีทับตีโหม่งของดนตรีภาคใต้ การตีกลองและการตีเปิงมางของดนตรีภาคกลางโดยการเคลื่อนตัวออกมาจากด้านข้างของเวที ตามจังหวะกลองขนาดใหญ่มาสู่กลางเวทีด้านขวาซึ่งมีทับบรรเลงประกอบอยู่

การรำนโนรากับดนตรี 3 ประเภท
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ลีลาตีทับกับโนราและโจงกระเบนร่วมสมัย
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

การรำโนร่าร่วมกับทับ รำอวดฝีมือการใช้ฉิ่งกับเปิงมางและรำล้อกับการตีโหม่ง โดยมีนักแสดงเคลื่อนไหวร่างกาย ออกแบบท่าทางให้สอดคล้องกับการแสดงโนรา เป็นการสื่อสารถึงศิลปะการแสดงที่สมบูรณ์จะต้องโลดแล่นอยู่ในโลกของศิลปะอย่างหลากหลาย ชีวิตศิลปินจึงจะมีความสมบูรณ์

ช่วงที่ 2 การรำโนราในท่าต่างๆ โดยใช้วิธีการด้นสดทำรำให้สอดคล้องกับจังหวะดนตรีแต่ละชิ้นต่อเนื่องกันไปเป็นการอวดฝีมือของการรำโนราที่จะต้องนำเอาท่ารำของโนราแบบต่างๆ มาร่ายรำให้สอดคล้องและเคลื่อนไหวไปตามอารมณ์และลีลาการบรรเลงดนตรีของนักดนตรีร่วมสมัยแต่ละคน เป็นการสื่อสารถึงศิลปินเมื่อมีความรู้ความสามารถใช้ชีวิตโลดแล่นในโลกศิลปะจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องและนำศิลปะต่างๆ มาใช้ให้เกิดคุณค่ากับการดำเนินชีวิตของตนเอง

การแสดงท่ารำสอดคล้องกับกลองใหญ่
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

การแสดงท่ารำสอดคล้องกับเสียงขลุ่ย
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ช่วงที่ 3 การรำโนราและโจงกระเบนร่วมสมัย แสดงร่วมกับการบรรเลงดนตรีแต่ละประเภทพร้อมกันและจบอย่างรวดเร็วใช้เวลาแสดงทั้งหมด 10 นาที โดยสื่อสารการแสดงให้ผู้ชมเรียนรู้ถึงครุโนราเป็นผู้คอยดูแลอบรมสั่งสอนลูกศิษย์ตั้งแต่เริ่มต้นของการฝึกหัด เช่น การสอนนุ่งผ้า ร่ายรำ และคอยปลุกฝังคุณงามความดีลูกศิษย์เติบโตและมีฝีมือในการแสดง เจริญรอยตามการแสดงเหมือนครูและเปิดโอกาสให้โลดแล่นอยู่ในโลกศิลปะการแสดงด้วยตนเองอย่างภาคภูมิใจที่เคยมีครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

การแสดงร่วมของโจงกระเบนกับทำรำโนรา

(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

การทำรำท่าจบของโนรากับดนตรีทุ๊กขึ้น

(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ศิลปะการแสดงร่วมสมัยที่เกิดขึ้นจะเน้นการรำโนราให้สอดคล้องกับจังหวะเครื่องดนตรีที่สำคัญคือทับและเปิงมาง ซึ่งเป็นเครื่องตี ที่มีเสียงและจังหวะคล้ายคลึงกันทำให้การออกแบบท่ารำและจังหวะยังคงเป็นเอกลักษณ์ของการรำโนราได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการใช้นิ้วหรือกรีดนิ้ว แต่ความรู้สึกด้านทำนองของดนตรีทางภาคใต้จะปรากฏออกมาน้อย เพราะขาดเสียงปี่ที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านทำนองดังนั้น ความนุ่มนวล อ่อนหวาน ของดนตรีและอารมณ์ของศิลปะการแสดงโนรายังปรากฏไม่ชัดเจน แต่ก็เป็นการแสดงที่สมบูรณ์แบบในครั้งที่ 1

การแสดงชุดครั้งที่ 2 การแสดงครั้งนี้มีการปรับปรุงการแสดงหลังจากการได้ศึกษาวิทัศน์ซึ่งได้บันทึกการแสดงครั้งที่ 1 ไว้ และคุณภัทราวดี มีชูธน ได้แก้ไขข้อบกพร่องพร้อมกับได้จัดการฝึกซ้อมเป็นครั้งที่ 2 เมื่อ วันที่ 8 - 9 กันยายน 2557 โดยมีการรวบรวมศิลปินอีกครั้งหนึ่งแต่ ในครั้งนี้ได้มีการนำดนตรีฟีฟาของจีนและปี่โนราเข้ามาบรรเลงด้วยพร้อมกับการกำหนดรูปแบบการแสดงและบรรเลงดนตรีใช้เวลาประมาณ 4 นาที โดยฝึกซ้อมกันที่โรงเรียนการแสดงภัทราวดีมัธยมศึกษา หัวหิน เป็นเวลา 2 วัน 2 คืน เช่นเดิม มีรูปแบบการแสดงดังนี้

ช่วงที่ 1 การร้องบทโนราสรรเสริญครูประกอบการบรรเลงฟีฟาปี่ตีทับและโหม่งพร้อมกันและการเปิดตัวนักแสดงโนราและโจงกระเบนร่วมสมัย ออกมาจากด้านซ้ายของเวทีมาร่ายรำประกอบบทสำหรับบทโนราสรรเสริญครูที่ใช้ร้องได้แก่ บทต่อไปนี้

คุณเอ๋ยคุณครู
คั่นคั่นจะแท้ไห้ลมา
สิบนิ้วลูยกยกขึ้นดำเนิน

เหมือนผึ่งน้ำพระคงคา
ยังไม่รู้สิ้นรู้สุด
สรรเสริญยอไหว้คุณพระพุท

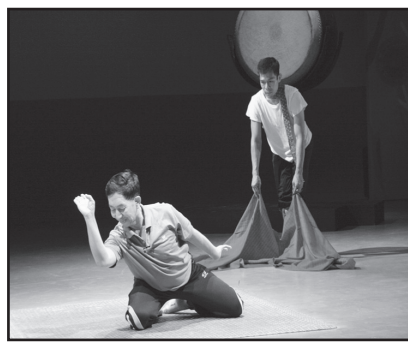

การร้องบทสรรเสริญกับการเคลื่อนไหว
ร่างกายร่วมสมัย
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ลีลาของนักดนตรีพื้นบ้านวงโนรา
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ช่วงที่ 2 การแสดงเอกลักษณ์ ของ การรำโนราแม่บทในท่านกแขกเต้าเข้ารังกับลีลา
การเคลื่อนไหวผ้าโจงกระเบนหลังจากการร่ายรำประกอบบทสรรเสริญครูแล้วโนราจะเคลื่อน
ตัวมาสู่กลางเวทีรำในลีลาท่านกแขกเต้าเพื่อสื่อสารเปรียบเสมือนครูโนราเป็นแม่นกสอนลูก
และปฏิบัติให้ลูกดูเป็นตัวอย่าง ผู้เคลื่อนไหวร่างกายเปรียบเสมือนลูกนกก็จะสื่อสารลีลา
การไขว่สอดคล้องกัน

การรำท่านกแขกเต้าไขว่ชน
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ช่วงที่ 3 การรำโนราห์ทำบทประกอบการบรรเลง ทำนองดนตรีมีผาของจีนซึ่งการบรรเลงนี้ใช้วิธีการไล่เสียง จากต่ำไปหาสูงโดยใช้จังหวะ 6 จังหวะ และมีการเร่งจังหวะให้เร็วขึ้น หลังจากนั้นจะเป็นการตีทำนองให้สอดคล้องกับจังหวะของดนตรีแต่ละประเภทใช้เพลงสร้างสรรค์อิสระ เป็นการสื่อสารการผจญภัยของนกหรือครูในโลกกว้างที่ต้องเจอกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ จะต้องต่อสู้และปรับตนเองให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม จึงมีชีวิตอยู่รอดได้ เพื่อให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้เป็นประสบการณ์ชีวิต

การตีบทโนราห์กับดนตรีมีผาจังหวะเร็ว
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

การตีบทโนราห์กับดนตรีมีผาจังหวะเร็ว
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ช่วงที่ 4 การเคลื่อนไหวร่างกาย พร้อมกับสร้างสรรค์การนุ่งผ้าโจงกระเบนร่วมสมัยที่สอดคล้องกับการบรรเลงชลุ่ยและกลองขนาดใหญ่ เป็นการสื่อสารถึงศิษย์ที่หมั่นฝึกฝนเรียนรู้วิชาต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยมีครูคอยควบคุมดูแลและอบรมสั่งสอนจนมีวิชาความรู้และนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตจริงของตนเองได้

ช่วงที่ 5 การรำโนราห์เพลงโคโดยการดันสัดทำรำให้สอดคล้องกับจังหวะการบรรเลงดนตรีร่วมกันระหว่างการเป่าชลุ่ยกับการตีกลองจีนขนาดใหญ่ 3 ใบ และการแสดงโจงกระเบนร่วมสมัย เป็นการสื่อสารถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูและศิษย์เมื่อเรียนรู้อวิชามากพอ ก็จะนำศิษย์เดินตามหลังหรือไปร่วมแสดงด้วยกัน ศิษย์ก็จะทราบถึงศิลปะอันลึกซึ้งในวิถีชีวิตจริงและปฏิบัติการแสดงแก้ปัญหาอุปสรรคงานศิลปะร่วมกับครูจนมีความเชี่ยวชาญ

การรำทำโจงกระเบนกับลีลาการเป่าขลุ่ย
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

การรำทำนาदनรากับลีลาการเป่าขลุ่ย
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ช่วงที่ 6 การรำโนราห์โดยการแสดงหมุนตัวในท่าพิเศษกับการเป่าขลุ่ยและการบรรเลงดนตรี ทั้งหมดพร้อมกันทุกชิ้นและจบอย่างรวดเร็วเป็นการสื่อสาร เมื่อศิษย์มีทักษะความรู้ความสามารถเหมือนครูก็จะเป็นสัญลักษณ์ ตัวแทนครูสามารถสร้างสรรค์งานด้วยตนเอง ร่วมงานกับครูหรือใช้ชีวิตในโลกศิลปะการแสดงได้อย่างสมบูรณ์ เพราะมีครู และสิ่งแวดล้อมที่ีรอบด้าน ที่คอยช่วยสร้างประสบการณ์ชีวิต

การรำโนราห์ในท่าจบ
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

จากกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าวใช้เวลาจำนวน 4 นาที ซึ่งเป็นเวลาเพียงเล็กน้อยที่ต้องสร้างสรรค์งานขึ้นมา จนเห็นเอกลักษณ์และบทบาทของ การแสดงและดนตรีแต่ละชิ้นอย่างชัดเจนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เอกลักษณ์ของการรำโนรา การบรรเลงดนตรีโนรา และทักษะความสามารถพิเศษของนักดนตรีโนราที่สามารถแสดงดนตรีได้หลากหลายเครื่องมือ ในเวลาเดียวกันและสามารถสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ในจังหวัดต่างๆ ที่แตกต่างจากอดีตให้สอดคล้องกับการบรรเลงดนตรีของศิลปินร่วมสมัยแต่ละคนที่สร้างความสุขและสนุกสนานร่วมกันศิลปินทุกคนที่ปรากฏตัวอยู่บนทุกพื้นที่ของการแสดง โดยเฉพาะในช่วงวินาทีสุดท้ายของการจบการแสดงศิลปินทุกคนจะแสดงออกอย่างสุดความสามารถเป็นรูปธรรมชัดเจน

การแสดงชุดครูครั้งที่ 3 การแสดงครั้งนี้ ได้มีการปรับปรุงเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อมีการซ่อมใหญ่เกิดขึ้น ในวันที่ 13 ธันวาคม 2557 ก่อนการแสดงจริง ณ นครปักกิ่ง ประเทศจีน เพราะมีองค์ประกอบของสถานที่ระบบเสียงประกอบการแสดงที่แตกต่างจากประเทศไทย ดังนั้นจึงมีการปรับปรุงการแสดงให้แตกต่างไปจากครั้งที่ 2 แต่ยังคงใช้ระยะเวลาในการแสดง 4 นาที มีรูปแบบของการแสดงแบ่งเป็น 6 ช่วงดังต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 เปิดการแสดงด้วยการบรรเลงดนตรีฝีมือของจีน ประกอบกับการเป่าปี่และตีทับ โหม่ง ฉิ่งของดนตรีโนราโดยมีผู้แสดงการเคลื่อนไหวร่างกายโจ่งกระเบนนำผู้แสดงโนราท่องโรงออกมาจากเวทีด้านข้างขวา เป็นการสื่อสารถึงวิถีชีวิตศิษย์ที่มีครูเมื่อเริ่มต้นชีวิตการแสดง ครูจะเป็นผู้คอยดูแล อบรมสั่งสอน และอยู่เบื้องหลังมาโดยตลอด

นักดนตรีฝีมือกับลีลาการตีต
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

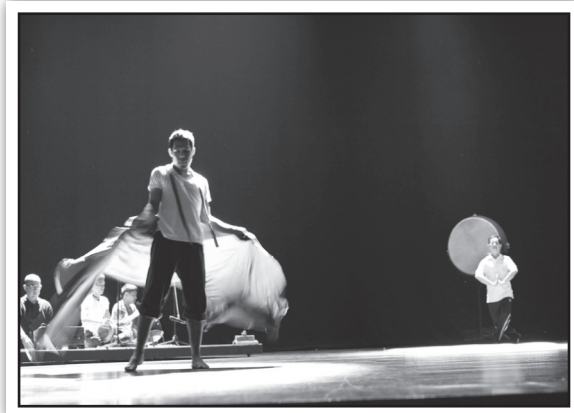

นักดนตรีโนรากับลีลาตีทับและกลอง
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

ความสวยงามของโจงกระเบนร่วมสมัย
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

ช่วงที่ 2 การสร้างสรรค์โจงกระเบนร่วมสมัยบริเวณด้านหน้าเวทีโดยมีการร้องบทสรรเสริญครูของโนราเป็นองค์ประกอบอยู่ ด้านกลางหลังของเวที ซึ่งการร้องบทสรรเสริญครูครั้งนี้จะร้องประกอบการบรรเลงใหม่หนึ่งและทับของโนรา เป็นการสื่อสารถึงศิษย์เมื่อถึงช่วงชีวิตจะต้องเรียนรู้วิชาสำคัญจากครู ครูจะคอยอบรมถ่ายทอดสั่งสอน จนประสบผลสำเร็จในเรื่องที่เรียนรู้ และนำไปใช้ดำเนินชีวิตได้

การนุ่งโจงกระเบนร่วมสมัย
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

ช่วงที่ 3 การแสดงโนราบทระนงในท่านกแซกเต้าเข้ารังบริเวณเสื้อกลางเวที โดยมีการบรรเลงดนตรีโนราประกอบกับดนตรีฆ้องของจีนเป็นการสื่อสารถึงการโลดแล่นอยู่ในชีวิตศิลปินอย่างเข้มแข็ง มีความรู้ความสามารถและความดี โดยมีแบบอย่างจากครู

โนราท่านกแซกเต้าไซร้น

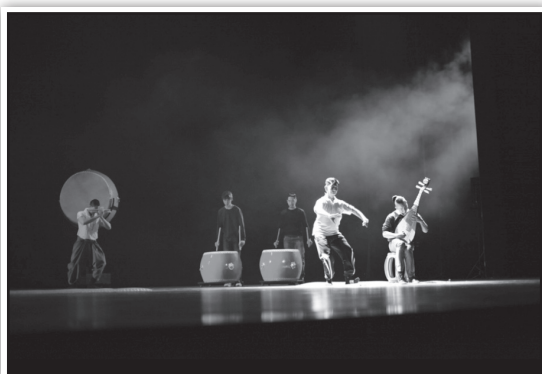
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

นักแสดงร่วมสมัยกับลีลาการเคารพครู

(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

ช่วงที่ 4 การรำโนราในชุดการรำทำบทแบบต่างๆ ประกอบการบรรเลงดนตรีฆ้องของจีนซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ศิลปะการกวีตื้นี่วประชันกับการใช้นั้วดิตทำนองดนตรีฆ้องของจีนที่สอดคล้องและกลมกลืนกันการสื่อสารถึงชีวิตของศิลปินที่จะเติบโตในโลกของศิลปะการแสดงได้จะต้องใช้องค์ความรู้ที่เรียนรู้มาให้เกิดประโยชน์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวสามารถต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคและอยู่ร่วมกันในโลกศิลปะกับบุคคลอื่นได้

การตีทับกับดนตรีฆ้องของจีน

(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

ช่วงที่ 5 การรำเพลงโคโดยการด้นท่ารำโนราในรูปแบบต่าง ๆ ที่เห็นเอกลักษณ์โนราอย่างชัดเจน เช่น ท่าทำนองพระเทวดา ท่าเปรียบท่า ท่าผาลา ท่าสอดสร้อย และท่าคลังแขน ประกอบการบรรเลงขลุ่ยในเพลงแต่งขึ้นมาใหม่ชื่อสุริยาปราคาและการตีกลองขนาดใหญ่ของจีน 1 ใบและขนาดเล็ก 2 ใบ ในการผสมผสานจังหวะกลอง 3 แบบคือ 1 ไม่กลองกราวโน 2 ไม่กลองพระยาเดิน 3 ไม่กลองร่วเป็นการสื่อสารถึงครูหรือศิษย์ที่มีความรู้ความสามารถเต็มที่ ก็จะยืนหยัดอยู่ในโลกศิลปะการแสดงได้อย่างสง่าภาคภูมิใจ เพราะมีความรู้ ความสามารถ มีบารมีครู มีจริยธรรม คุณความดี และสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงได้อย่างวิจิตรงดงามแผ่รัศมีไปโดยรอบเหมือนพระอาทิตย์กับพระจันทร์

การรำโนราในท่าห้องโรง

(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

ช่วงที่ 6 การรำโนราในท่าพิเศษแสดงการหมุนตัวและนั่งลงกับพื้นที่สอดคล้องกับการบรรเลงซอสามสายเป่าขลุ่ย ตีตีผิผา การตีกลอง ทับ เป่าปี่และตีกลองใหญ่ของจีน ซึ่งบรรเลงพร้อมกันหมดทุกชิ้นในเพลงสุริยาปราคาและกลองผสม 3 ไม่จากจังหวะเข้าไปหาเร็วและพร้อมกับจบลงทันทีอย่างรวดเร็วเป็นการสื่อสารถึงการแสดงของครูและศิษย์ มีความสวยงาม สมบูรณ์แบบ และเพียบพร้อมได้คุณลักษณะที่ดี ศิลปินทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตก็จะสร้างงานได้สมบูรณ์แบบ เช่นเดียวกันสามารถดำเนินชีวิตร่วมกันและปรับตัวเข้าหากันได้ มีความสุข อิ่มเอิบ ปลื้มจิตในการแสดงทุกครั้ง ดังนั้น ศิลปินทุกคนจึงเปรียบเสมือนครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูจากจิตใจอันบริสุทธิ์และมีความเป็นเลิศในการสร้างศิลปะการแสดงร่วมกัน

การรำและบรรเลงในช่วงสุดท้ายของการแสดง

(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

ลักษณะสำคัญของการสร้างสรรค์

การแสดงร่วมสมัยที่เกิดจากการสร้างสรรค์นั้นจะต้องใช้องค์ประกอบด้านเครื่องแต่งกาย อุปกรณ์การแสดง ดนตรีแสง และการจัดวางตำแหน่งนักแสดงที่นักแสดง ฯลฯ เข้ามาช่วยเพื่อให้เกิดความสวยงามกลมกลืนสอดคล้องกัน ซึ่งมีการจัดวางและออกแบบแนวคิดขององค์ประกอบต่างๆ จำนวน 10 ประเภท ดังนี้

1. การจัดวางฉากด้านหลังโดยใช้กล่อง
2. การจัดวางดนตรีสมดุล ซ้าย-ขวา
3. การใช้เสื้อคลุมอุปกรณ์ดั้งเดิม
4. เอกลักษณ์การแต่งกายนักแสดง
5. เอกลักษณ์การแต่งกายนักแสดงร่วมสมัย
6. การออกแบบแสง
7. การสร้างความสัมพันธ์ทางดนตรี
8. การสร้างความสัมพันธ์ทางการแสดง
9. เอกลักษณ์เครื่องแต่งกายโนรา
10. เอกลักษณ์ของนักแสดง

ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญดังกล่าวมีรายละเอียดที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. การจัดวางกล่องขนาดใหญ่และขนาดเล็ก 2 ลูกเป็นฉากใหญ่ด้านหลังของการแสดงและนักแสดงจะต้องมีรูปร่างสูงใหญ่สรีระสวยงามสอดคล้องกับอุปกรณ์ที่ใช้คือกล่อง

2. การจัดวางเครื่องดนตรีโนราห์และผิวของจีนไว้คนละกลุ่มแยกพื้นที่เวทีด้านซ้ายและพื้นที่เวทีด้านขวาเพื่อให้เกิดความสมดุลและเห็นบทบาททักษะลีลาอารมณ์ กระบวนการสร้างสรรค์ดนตรีของแต่ละคนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ทำให้มีพื้นที่ตรงกลางเวทีใช้สำหรับการแสดงได้อย่างเต็มที่

ความงดงามของฉากหลังจากอุปกรณ์
การแสดง
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ภาพรวมพื้นที่การจัดวางนักดนตรี
และนักแสดง
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

3. มีการใช้สื่อลำซึ่งเป็นสื่อที่ใช้การแสดงโนราห์ประกอบพิธีกรรม จำนวน 3 ผืน ไว้สำหรับนักดนตรีโนราห์นั่งบรรเลง 1 ผืน นักดนตรีผิว 1 ผืน และสำหรับผู้รำโนราห์ 1 ผืน สื่อถึงการเคารพและเห็นความสำคัญของอุปกรณ์แบบดั้งเดิมที่ช่วยเสริมทักษะของโนราห์ให้มีความสวยงามสะท้อนเอกลักษณ์ของความเชื่อทางพิธีกรรมทางภาคใต้ของไทยที่ได้รับการปลูกฝังและถ่ายทอดมาเป็นเวลานาน ซึ่งช่วยสร้างศิลปะการแสดงโนราห์ให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

โนราห์กับการรำบนสื่อคร่ำ
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

4. การแต่งกายของนักดนตรีจะสร้างเอกลักษณ์การแต่งกาย 3 แบบ

4.1 นักดนตรีภาคใต้แต่งกายนุ่งโสร่งและสวมเสื้อคอกลมสีเทา

4.2 นักดนตรีจีนและภาคกลางแต่งแบบไทยประยุกต์นุ่งโจงกระเบนสวมเสื้อมีเชิงแขนคล้ายอินทนู

4.3 นักดนตรีกลองจะเข้สรีระและนุ่งโจงกระเบนแบบตัวยักซีในการแสดงโขนสำหรับนักดนตรีกลองเล็ก นุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อและสวมหมวกประยุกต์

เสื้อผ้าของนักดนตรีกลองและขลุ่ย
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

เสื้อผ้าของนักดนตรีพิฆา
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

เสื้อผ้านักดนตรีโนรา
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

7. ความสัมพันธ์เอกลักษณ์ทางดนตรีการแสดงร่วมสมัยชุดครั้งนี้ ได้นำเครื่องดนตรีจีน มาร่วมบรรเลง 2 ประเภท คือ กลองขนาดใหญ่และฉีผา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลองนั้นเมื่อแสดงตามเมืองสำคัญต่างๆ ก็จะใช้กลองจีนขนาดใหญ่ที่มีการประดิษฐ์ขึ้นมาใช้บรรเลงของประเทศจีนจริงๆ ซึ่งเป็นของดั้งเดิมของเมืองนั้นๆ แต่นำมาบรรเลงโดยนักดนตรีของไทย ซึ่งแสดงถึงสายสัมพันธ์อย่างแท้จริงและดนตรีฉีผาใช้นักแสดงจากสิงคโปร์แต่ได้มาศึกษาเรียนรู้ดนตรีฉีผาจากประเทศจีน และบรรเลงได้อย่างไพเราะเหมือนกับเจ้าของวัฒนธรรมโดยตรง

ความสวยงามของสรีระนักดนตรี
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ความสวยงามของกลองเล็ก
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

8. เอกลักษณ์สายสัมพันธ์การแสดงร่วมกัน ระหว่าง โนราและดนตรีฉีผา ช่วงการแสดงสำคัญอีกช่วงหนึ่งก็คือช่วงแสดงที่โนราร่วมกับดนตรีฉีผาของจีนเป็นภาพปรากฏสายสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทยจีนที่เกิดจากศิลปะดั้งเดิมอันบริสุทธิ์และเก่าแก่ของไทยมาถ่ายทอด

ลีลาแมลงบินของโนรากับฉีผา
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ลีลาการทำทักกับฉีผา
(ภาพโดย : ภัทราวดี มีชูธน, 2556)

ความรู้สึกร่วมกันกับดนตรีผิวดั้งเดิมของจีนที่มีความพริ้วไหว ประชันกับการกรีดนิ้วที่พริ้วพรายของโนรา สร้างความอบอุ่นและประทับใจให้กับผู้ชมการสร้างสรรคงานได้เป็นอย่างดี

9. เอกลักษณ์เครื่องแต่งกายโนรา เนื่องจากการแสดงโนราในการแสดงร่วมสมัยชุดครูใช้ศิลปโนราอาวโสจากภาคใต้ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรรมนิศย์ นิคมรัตน์ มาร่วมแสดง ดังนั้น เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในการแสดงก็จะใช้รูปแบบดั้งเดิมที่มีการใช้สวมใส่ในการแสดงโนรามาดั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยแต่งกายในชุดโนรายนางหรือแต่งกายโนราด้วยชุดเครื่องต้น ที่มีองค์ประกอบเครื่องแต่งกายสมบูรณ์แบบและเป็นของดั้งเดิม ทำให้ศิลปะการแสดงโนรา มีความโดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นพื้นบ้านภาคใต้ได้อย่างสมบูรณ์แบบสร้างความภาคภูมิใจในศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่มีการเผยแพร่และถ่ายทอดสู่ผู้คนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

10. องค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ที่ทำให้การแสดงมีความแปลกและสามารถจัดการแสดงได้อย่างกลมกลืน คือ ผู้แสดงทั้งหมดเป็นผู้ชายล้วนที่สร้างการแสดงที่มีทั้งความงาม อ่อนช้อย นุ่มนวล เข้มแข็ง ตื่นเต้นและแปลกใหม่ในตัวศิลปะควบคู่กันไป

นักแสดงผู้ชายกับการบรรเลงดนตรี
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

การแสดงร่วมสมัยชุดครู ครั้งที่ 4 – 6 วันที่ 14 – 20 ธันวาคม 2556

ดังนั้น หลังจากการฝึกซ้อม การแสดง จำนวน 3 ครั้ง ซึ่งกำหนดการวันแสดงจริงคือวันที่ 14 - 20 ธันวาคม 2556 นักแสดงแต่ละคนก็จะแสดงไปตามแนวคิด รูปแบบการแสดงที่ได้ วางไว้ สามารถพิจารณาได้ จากรูปภาพ ดังต่อไปนี้

การรำโนราและบรรเลงดนตรีโนรา
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

การใช้ท่ารำไทยผสมผสานกับการตีกลอง
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

การรำโนราในท่านกแซกเต้า
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

การบรรเลงกลองและเป่าขลุ่ยร่วมกัน
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

การประชันนิ้วโนรากับผีฟ้า
(ภาพโดย : พรเลิศ พิพัฒน์รุ่งเรือง, 2556)

การใช้พื้นที่โนรากรรมัยลีข้าน
(ภาพโดย : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2556)

นักดนตรีลีข้านได้กับการออกแบบแสง
(ภาพโดย : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2556)

โนรากรรมัยลีข้านประกอบการเล่นใหญ่
(ภาพโดย : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2556)

ภาพรวมการเล่นออกแบบแสงบนเวที
(ภาพโดย : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2556)

การแสดงโนรากรรมัยลีข้านในการแสดงร่วมสมัยชด ครุ เป็นความมั่งคั่งของศิลปะการแสดงพื้นบ้านลีข้านใต้ที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงให้ร่วมสมัยกับศิลปะการแสดงประเภทต่างๆ ได้อย่างลงตัว สามารถคงความเป็นเอกลักษณ์พื้นบ้านลีข้านใต้ได้อย่างชัดเจนในเวทีการแสดงระดับนานาชาติ

สรุปแนวความคิด

การแสดงโนรากรรมัยลีข้านในการแสดงร่วมสมัยชด ครุ จึงเป็นศิลปะการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นมาตามพระราชดำริของศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะนำศิลปะการแสดงดั้งเดิมเผยแพร่ประยุกต์ควบคู่

กับศิลปะการแสดงแขนงอื่นๆ เป็นตัวอย่างของการสร้างสายสัมพันธ์ในตัวศิลปะและศิลปินที่ลงตัวกันเป็นอย่างดี การนำศิลปะการแสดงโนราและการบรรเลงดนตรีโนราแบบดั้งเดิมซึ่งเก่าแก่ที่มีเอกลักษณ์ของภาคใต้มาแสดงร่วมกับการเต้นร่วมสมัย การบรรเลงดนตรีของภาคกลางและการบรรเลงดนตรีของจีนในจังหวัดและเพลงต่างๆ เป็นการแสดงให้เห็นถึงการปรับตัวและการสร้างความกลมกลืนของศิลปะให้คงอยู่ร่วมกัน การเข้าใจในศิลปะการแสดงของศิลปินแต่ละคนที่มีความคิดตรงกัน ย่อมทำให้งานศิลปะที่เกิดขึ้นเกิดความประทับใจแก่ผู้ชมทั่วทุกคน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงเป็นผู้นำศิลปะการแสดงที่งดงามไปปลูกฝังให้ผู้คนเกิดความชื่นชมมีความสุขในชีวิตเมื่อได้ดูงานศิลปะที่รู้จักปรับตัวเปลี่ยนแปลงเข้าด้วยกันกับยุคสมัย พระองค์จึงทรงเป็นผู้ช่วยสร้างวิถีชีวิตของคนทั่วทุกมุมโลกให้มีความสุขร่วมกันอย่างยั่งยืนตลอดไป

บุคลากรกรม

ราชศักดิ์ เรืองใจ. (ผู้ให้สัมภาษณ์). **ธรรมนิธย์ นิคมรัตน์**. สัมภาษณ์ทางระบบอินเทอร์เน็ต เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2557.

ไข่มอล ว่อง. (ผู้ให้สัมภาษณ์). **ธรรมนิธย์ นิคมรัตน์**. สัมภาษณ์ทางระบบอินเทอร์เน็ต เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2557.